

PROTOKÓŁ KONTROLI

kompleksowej, przeprowadzonej w Mieście Gliwice, z siedzibą Urzędu Miasta w Gliwicach, przy ul. Zwycięstwa 21 (REGON 276255335, NIP 6311006640), w zakresie oceny funkcjonowania systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Mieście Gliwice, w dniach od 9 do 11 grudnia 2015 roku.

[Akta kontroli str.10-28,75-76]

Kierownik jednostki kontrolowanej w okresie objętym kontrolą:

Pan Zygmunt Frankiewicz – Prezydent Miasta Gliwice w okresie od 13 grudnia 2010 roku do nadal.

[Akta kontroli str.77-94]

Kontrola została przeprowadzona przez:

- Ewę Gryń** – starszego inspektora wojewódzkiego w Zespole ds. Przeciwdziałania Zjawiskom Przemocy w Rodzinie i Handlu Ludźmi w Oddziale ds. Środowiskowej Pomocy Społecznej w Wydziale Polityki Społecznej Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach, na podstawie upoważnienia do kontroli nr PSIa.0030.60.2015 z 4 grudnia 2015 roku, przeprowadzającego czynności kontrolne w dniach od 9 do 11 grudnia 2015 roku, w siedzibie Ośrodka Interwencji Kryzysowej Ośrodka Pomocy Społecznej w Gliwicach, mieszczącej się w Gliwicach, przy ul. Sikorskiego 134,
- Joannę Jackiewicz** – inspektora wojewódzkiego w Zespole ds. Przeciwdziałania Zjawiskom Przemocy w Rodzinie i Handlu Ludźmi w Oddziale ds. Środowiskowej Pomocy Społecznej w Wydziale Polityki Społecznej Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach, na podstawie upoważnienia do kontroli nr PSIa.0030.61.2015 z 4 grudnia 2015 roku, przeprowadzającego czynności kontrolne w dniach od 9 do 11 grudnia 2015 roku, w siedzibie Ośrodka Interwencji Kryzysowej Ośrodka Pomocy Społecznej w Gliwicach, mieszczącej się w Gliwicach, przy ul. Sikorskiego 134.

[Akta kontroli str.8-9]

Temat kontroli i okres objęty kontrolą:

Ocena stanu przestrzegania przepisów prawa z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie wskazanych w art. 6 ust. 2-4 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tekst jednolity: Dz. U. z 2015 roku, poz. 1390) w Mieście na prawach powiatu Gliwice.

Okres objęty kontrolą: od 1 stycznia do 31 grudnia 2014 roku.

[Akta kontroli str.10-16]

W protokole użyto następujących skrótów:

- **ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie** – ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tekst jednolity: Dz. U. z 2015 roku, poz. 1390);
- **rozporządzenie z 13 września 2011 roku w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”** – rozporządzenie Rady Ministrów z 13 września 2011

[Handwritten signature]
A. KM

roku w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. Nr 209, poz. 1245);

- **rozporządzenie z 22 lutego 2011 roku w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, a także szczegółowych kierunków prowadzenia oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych** – rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 lutego 2011 roku w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, kwalifikacji osób zatrudnionych w tych ośrodkach, szczegółowych kierunków prowadzenia oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz kwalifikacji osób prowadzących oddziaływania korekcyjno-edukacyjne (Dz.U. Nr 50, poz. 259);
- **obowiązujący do 9 czerwca 2014 roku Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie** – załącznik do Uchwały Nr 162/2006 Rady Ministrów z dnia 25 września 2006 roku w sprawie Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie;
- **obowiązujący od 10 czerwca 2014 roku Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie** – załącznik do Uchwały Nr 76 Rady Ministrów z 29 kwietnia 2014 roku w sprawie ustanowienia Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020 (M.P. z 2014 r. poz. 445);
- **Wytyczne do tworzenia modelowych programów korekcyjno-edukacyjnych** - Wytyczne do tworzenia modelowych programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie, stanowiące załącznik nr 2 do obowiązującego do 9 czerwca 2014 roku Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie przyjętego Uchwałą Nr 162/2006 Rady Ministrów z dnia 25 września 2006 roku;
- **Urząd Miasta w Gliwicach** – Urząd Miasta w Gliwicach, mieszczący się przy ul. Zwycięstwa 21;
- **Zespół Interdyscyplinarny** – Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- **Ośrodek Interwencji Kryzysowej** – Ośrodek Interwencji Kryzysowej mieszczący się w strukturze Ośrodka Pomocy Społecznej w Gliwicach, z siedzibą w Gliwicach, przy ul. Sikorskiego 134.

W trakcie kontroli ustalono co następuje:

I. CHARAKTERYSTYKA STANU PRAWNEGO W ZAKRESIE FUNKCJONOWANIA SYSTEMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE.

Jednostki samorządu terytorialnego realizują zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie wskazane w art. 6 ust. 2, 3 i 4 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tekst jednolity: Dz. U. z 2015 roku, poz. 1390).

Zgodnie z art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym tworzenie zespołów interdyscyplinarnych, w ramach pracy których, zgodnie z art. 9a ust. 1 powołanej powyżej ustawy, gmina podejmuje działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

W artykułach od 9a do 9c ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie zawarte zostały regulacje dotyczące trybu powołania, składu oraz warunków funkcjonowania i zadań zespołu interdyscyplinarnego oraz grup roboczych.

Zgodnie z art. 9d powołanej powyżej ustawy, podejmowanie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą odbywa się w oparciu o procedurę „*Niebieskie Karty*”. Szczegółowe zasady stosowania procedury „*Niebieskie Karty*” oraz wzory formularzy „*Niebieska Karta*”, wypełnianych przez przedstawicieli podmiotów realizujących procedurę, uregulowane zostały przez rozporządzenie Rady Ministrów z 13 września 2011 roku w sprawie procedury „*Niebieskie Karty*” oraz wzorów formularzy „*Niebieska Karta*” (Dz. U. Nr 209, poz. 1245).

Opracowanie i realizacja programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie stanowi zadanie z zakresu administracji rządowej zlecone powiatom w oparciu o art. 6 ust. 4 pkt 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Ramowe zasady realizacji zadania określone zostały rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 22 lutego 2011 roku w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, kwalifikacji osób zatrudnionych w tych ośrodkach, szczegółowych kierunków prowadzenia oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz kwalifikacji osób prowadzących oddziaływanie korekcyjno-edukacyjne (Dz. U. Nr 50, poz. 259). Do 9 czerwca 2014 roku w odniesieniu do programów korekcyjno-edukacyjnych obowiązywały również zasady zawarte w wytycznych do tworzenia modelowych programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie, stanowiących załącznik nr 2 do Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie przyjętego Uchwałą Rady Ministrów Nr 162/2006 z dnia 25 września 2006 roku.

Od 10 czerwca 2014 roku kwestie związane z realizacją oddziaływań uregulowane zostały we wprowadzonym Uchwałą Nr 76 Rady Ministrów z 29 kwietnia 2014 roku Krajowym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020. Ponadto od 1 września 2014 roku w odniesieniu do oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie realizowanych w województwie śląskim obowiązują „*Zalecenia dotyczące realizacji programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie na terenie województwa śląskiego*”, wydane przez Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach.

II. REALIZACJA PRZEZ MIASTO GLIWICE ZADAŃ OKREŚLONYCH W ART. 6 UST. 2-4 USTAWY 29 LIPCA 2005 ROKU O PRZECIWDZIAŁANIU PRZEMOCY W RODZINIE.

1. Opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

Uchwałą Nr XII/241/2011 z dnia 13 października 2011 roku Rada Miejska w Gliwicach przyjęła *Miejski Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Miasta Gliwice na lata 2011-2014*.

Wykonanie Uchwały zgodnie z § 2 powierzono Prezydentowi Miasta Gliwice.

Niniejszy Program, stanowiący załącznik do powołanej powyżej Uchwały, zawierał między innymi diagnozę zasobów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz diagnozę problemów związanych ze stosowaniem przemocy na terenie Miasta Gliwice, podstawy prawne Programu, wskazanie beneficjentów oraz realizatorów i partnerów, zasady finansowania oraz określenie

Ram *f. kmw*

kierunków objętych nim działań, a także wymieniał zadania do realizacji wraz miernikami służącymi ocenie ich wykonania.

[Akta kontroli str.95-104]

Kontrolujący stwierdzili, że w 2014 roku zadania wskazane w powołanym powyżej Programie przeciwdziałania przemocy w rodzinie były realizowane.

[Akta kontroli str.105-166]

2. Prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie.

Działania Miasta Gliwice w 2014 roku w zakresie prowadzenia poradnictwa i interwencji mających na celu przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, w tym działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie, zostały przedstawione przez Pana Pawła Staszela – Naczelnika Wydziału Zdrowia i Spraw Społecznych Urzędu Miasta w Gliwicach w „Wykazie dotyczącym realizacji przez Miasto Gliwice zadań własnych gminy i powiatu wynikających z art. 6 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2014 roku” oraz w wykazie przedstawiającym realizację zadań objętych Miejskim Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Miasta Gliwice na lata 2011-2014.

Zadania w zakresie prowadzenia działań interwencyjnych realizowane były przez podmioty uprawnione do realizacji procedury „Niebieskie Karty”. Ponadto w Mieście Gliwice poradnictwem oraz udzielaniem wsparcia i pomocy w tym psychologicznej, pedagogicznej, socjalnej, prawnej i medycznej oraz działaniami o charakterze edukacyjnym służącym wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodzicielskich zajmowały się: Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Ośrodek Pomocy Społecznej w Gliwicach, Miejski Zarząd Usług Komunalnych w Gliwicach oraz miejskie jednostki oświatowe. Poradnictwo prowadzone było także wobec środowisk objętych procedurą „Niebieskie Karty” przez członków grup roboczych z nimi pracujących.

[Akta kontroli str.105-166]

Kontrolujący stwierdzili, że w 2014 roku zadania dotyczące prowadzenia poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie, były w Mieście Gliwice realizowane.

3. Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą miejsc w ośrodkach wsparcia oraz ośrodkach interwencji kryzysowej.

Zgodnie z „Wykazem dotyczącym realizacji przez Miasto Gliwice zadań własnych gminy i powiatu wynikających z art. 6 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2014 roku”, przedstawionym przez Pana Pawła Staszela – Naczelnika Wydziału Zdrowia i Spraw Społecznych Urzędu Miasta w Gliwicach, Miasto nie prowadziło ośrodka wsparcia, a wszystkie potrzeby zapewnienia osobom dotkniętym przemocą

w rodzinie miejsc schronienia zaspokojone były przez hostel Ośrodka Interwencji Kryzysowej działającego w strukturach Ośrodka Pomocy Społecznej w Gliwicach. W hostelu w 2014 roku przebywało 58 osób dotkniętych przemocą domową, w tym 30 osób dorosłych oraz 28 dzieci.

[Akta kontroli str.105-106]

Kontrolujący stwierdzili, że w 2014 roku zadanie dotyczące zapewnienia osobom dotkniętym przemocą miejsc w ośrodkach wsparcia i ośrodkach interwencji kryzysowej, było w Mieście Gliwice realizowane.

4. Opracowanie i realizacja programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie.

Zgodnie z powołanym powyżej *Wykazem* przedstawionym przez Pana Pawła Staszela – Naczelnika Wydziału Zdrowia i Spraw Społecznych Urzędu Miasta w Gliwicach, w okresie objętym kontrolą w Mieście Gliwice programy profilaktyczne były realizowane przez Ośrodek Pomocy Społecznej, miejskie jednostki oświatowe oraz Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną. Programy miały na celu podniesienie kompetencji społecznych i wychowawczych beneficjentów.

[Akta kontroli str.105-166]

Kontrolujący stwierdzili, że w 2014 roku zadanie dotyczące opracowania i realizacji programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie, było w Mieście Gliwice realizowane.

[Akta kontroli str.113-166]

5. Utworzenie Zespołu Interdyscyplinarnego.

Zarządzeniem nr PM 555/11 Prezydenta Miasta Gliwice z dnia 28 kwietnia 2011 roku powołano Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie. W Zarządzeniu wskazany został imienny skład Zespołu Interdyscyplinarnego z podaniem danych personalnych członków oraz nazw podmiotów, których byli przedstawicielami.

Zarządzenie weszło w życie z dniem podpisania.

[Akta kontroli str.169-170]

W okresie objętym kontrolą skład Zespołu Interdyscyplinarnego ulegał dwukrotnie zmianie. Prezydent Miasta Gliwice dokonał zmian składu osobowego Zespołu Interdyscyplinarnego Zarządzeniem nr PM 4853/2013 2 sierpnia 2013 roku i Zarządzeniem nr PM 6876/14 z dnia 22 października 2014 roku.

[Akta kontroli str.172-174]

Stwierdzono, że w Zarządzeniu Prezydenta Miasta Gliwice nr PM 6876/14 z dnia 22 października 2014 roku, dokonano zmian osobowych składu Zespołu Interdyscyplinarnego odwołując się do nieaktualnego brzmienia pkt 1 Zarządzenia nr PM 555/11 z dnia 28 kwietnia 2011

 f.km

roku, którego zapis został zmieniony Zarządzeniami nr PM 3035/12 z 9 sierpnia 2012 roku oraz nr PM 4853/2013 z 2 sierpnia 2013 roku i w efekcie powołane zmiany dotyczyły podpunktów odnoszących się do niewłaściwych osób.

[Akta kontroli str.169-174]

Stwierdzono, że w okresie objętym kontrolą skład Zespołu Interdyscyplinarnego zgodny był z zapisem art. 9a ust.3, 4 i 5 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

[Akta kontroli str.167-168]

Ustalono, że zgodnie z art. 9a ust. 8 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, zawarte zostały porozumienia z podmiotami wskazanymi w ust.3 i 5 powołanego powyżej artykułu, za wyjątkiem wymienionej w pkt 2 ustępu 3 Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

[Akta kontroli str.167-168,175-192]

Stwierdzono, że powołany do Zespołu przedstawiciel Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gliwicach był pracownikiem Ośrodka Pomocy Społecznej w Gliwicach, a porozumienie w sprawie powołania przedstawiciela do prac Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie zawarte zostało z jego pracodawcą tj. Dyrektorem Ośrodka. W pkt 4 porozumienia wskazano, że Pani Katarzyna Kędzierska-Nowak była osobą wyznaczoną do pracy w Zespole przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gliwicach.

[Akta kontroli str.195]

Z wyjaśnień złożonych przez z Pana Pawła Staszela – Naczelnika Wydziału Zdrowia i Spraw Społecznych Urzędu Miasta w Gliwicach, wynika że 29 lipca 2013 roku pomiędzy Zastępcą Prezydenta Miasta Gliwice a Dyrektorem Ośrodka Pomocy Społecznej w Gliwicach zostało zawarte porozumienie w sprawie wykonywania przez Panią Katarzynę Kędzierską-Nowak zadania związanego z członkostwem w Zespole Interdyscyplinarnym ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Porozumienie zawarto w ten sposób, że względu na fakt, że zgodnie z art. 9a ust. 13 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, członkowie zespołu interdyscyplinarnego wykonują zadania w ramach obowiązków służbowych lub zawodowych, a Pani Katarzyna Kędzierska-Nowak była zatrudniona na pełny etat w Ośrodku Pomocy Społecznej w Gliwicach.

[Akta kontroli str.193-195]

Powołane powyżej porozumienie Nr 2/2013 z dnia 29 lipca 2013 roku zawarte w imieniu Prezydenta Miasta Gliwice przez Pana Krystiana Tomalę - Zastępcę Prezydenta Miasta Gliwice z Panią Brygidą Jankowską – Dyrektorem Ośrodka Pomocy Społecznej w Gliwicach dotyczące wyznaczenia do prac w Zespole Interdyscyplinarnym Pani Katarzyny Kędzierskiej-Nowak jako przedstawiciela Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gliwicach nie jest tożsame z zawarciem porozumienia, o którym mowa w art. 9a ust.8 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, z Gminną Komisją. Z uwagi na fakt, że ustawa nie określa w sposób wyraźny statusu zespołu interdyscyplinarnego, jedną z podstaw jego działania stanowi porozumienie zawarte przez Prezydenta Miasta z podmiotami działającymi w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie, dotyczące wzajemnego partnerstwa oraz płaszczyzn

7/1
945
A. Kmi

współpracy. Celem takiego porozumienia winno być zapewnienie współdziałania w zakresie tworzenia i skutecznej realizacji zadań Zespołu Interdyscyplinarnego, w tym budowanie spójnego i skutecznego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie gminy.

Rada Miejska w Gliwicach Uchwałą Nr IV/29/2011 z dnia 3 lutego 2011 roku ustaliła tryb i sposób powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz szczegółowe warunki jego funkcjonowania.

Zgodnie z § 2 Uchwały, jej wykonanie powierzono Prezydentowi Miasta Gliwice.

[Akta kontroli str.196-199]

6. Funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego.

W okresie objętym kontrolą funkcję Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego pełniła Pani Jadwiga Konopka-Chelmińska – przedstawiciel Ośrodka Pomocy Społecznej w Gliwicach. Przewodniczący wybrany został na pierwszym posiedzeniu Zespołu Interdyscyplinarnego 11 maja 2011 roku. Wybór Przewodniczącego Zespołu został udokumentowany w protokole posiedzenia. W trakcie wskazanego powyżej posiedzenia dokonano również wyboru Zastępcy Przewodniczącego Zespołu, którym została Pani Beata Ostręga – przedstawiciel Urzędu Miasta w Gliwicach. Następnie na posiedzeniu, które odbyło się w dniu 1 października 2013 roku dokonano zmiany Zastępcy Przewodniczącego Zespołu, którym została Pani Elżbieta Jakucewicz-Kowaluk – przedstawiciel Ośrodka Pomocy Społecznej w Gliwicach.

[Akta kontroli str.200-205]

Pani Jadwiga Konopka-Chelmińska – Przewodnicząca Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie przedłożyła kontrolującemu wykaz terminów posiedzeń Zespołu, z którego wynika, że w 2014 roku odbyło się 8 spotkań, z zachowaniem odstępu czasowego wskazanego w art. 9a ust. 7 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Spotkania dokumentowano w drodze protokołów.

[Akta kontroli str.206-226]

Obsługę organizacyjno-techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego zapewniał w okresie objętym kontrolą Ośrodek Pomocy Społecznej w Gliwicach, zgodnie z zapisem art. 9a ust. 9 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

[Akta kontroli str.169-170]

Stwierdzono, że członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego, dopełnili obowiązku, o którym mowa w art. 9c ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, poprzez złożenie oświadczeń o zachowaniu poufności informacji i danych, które uzyskają przy realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie oraz, że znane są im przepisy o odpowiedzialności karnej za udostępnienie danych osobowych lub umożliwienie do nich dostępu osobom nieuprawnionym.

[Akta kontroli str.167-168,227-247]

Stwierdzono, że w odniesieniu do 20 dokumentacji indywidualnych poddanych szczegółowej kontroli, członkowie grup roboczych dopełnili obowiązku, o którym mowa w art. 9c ust. 3 ustawy

Handwritten signatures and initials:
- A signature that appears to be "D. K." or similar.
- Another signature that appears to be "F. K." or similar.

z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, za wyjątkiem 3 osób, które pomimo powołania do grup roboczych ani razu nie wzięły udziału w ich spotkaniach.

[Akta kontroli str.248-267]

Stwierdzono, że Zespół Interdyscyplinarny realizował zadania wskazane w art. 9b ust. 1 i 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie tj. realizował działania wskazane w przyjętym Uchwałą Nr XII/241/2011 Rady Miejskiej w Gliwicach z dnia 13 października 2011 roku *Miejskim Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Miasta Gliwice na lata 2011-2014* oraz integrował i koordynował działania podmiotów, o których mowa w art. 9a ust. 3 i 5 powołanej powyżej ustawy, a także specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

[Akta kontroli str.95-166]

W Mieście Gliwice tworzone grupy robocze, mające na celu rozwiązywanie problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie w indywidualnych przypadkach. Zgodnie z § 7 pkt e załącznika do Uchwały Nr IV/29/2011 z dnia 3 lutego 2011 roku Rady Miejskiej w Gliwicach w sprawie ustalenia trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania, Przewodniczący Zespołu w razie potrzeb powołuje i inicjuje posiedzenia grup roboczych oraz określa regulamin ich pracy.

[Akta kontroli str.196-199]

Tryb powoływania i organizacja pracy grup roboczych w Mieście Gliwice oraz wzory sporządzanych przez nie dokumentacji określone zostały w podpisanym przez Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego *Regulaminie pracy grup roboczych powołanych przez Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie*. Zgodnie z § 2 ust. 1 Regulaminu, w okresie objętym kontrolą Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego powoływał grupy robocze po otrzymaniu wypełnionego formularza „*Niebieska Karta-A*”. Przewodniczący powoływał grupę roboczą w formie pisemnej lub telefonicznej, podając czas i miejsce jej pierwszego posiedzenia. Do Regulaminu załączono wzór dokumentu powołania grupy roboczej.

[Akta kontroli str.268-288]

Stwierdzono, że w okresie objętym kontrolą Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego nie posiadał upoważnienia w zakresie powoływania grup roboczych udzielonego mu przez pozostałych członków Zespołu. Jednocześnie, zgodnie z wyjaśnieniami z 11 grudnia 2015 roku złożonymi przez Panią Jadwigę Konopkę-Chełmińską - Przewodniczącą Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w Mieście Gliwice opracowano wzór upoważnienia dla Przewodniczącego Zespołu oraz jego Zastępcy do samodzielnego powoływania grup roboczych, a przedłożenie tego dokumentu pozostałym członkom Zespołu Interdyscyplinarnego miało nastąpić na posiedzeniu Zespołu wyznaczonym na 17 grudnia 2015 roku. Wzór imiennego upoważnienia załączony został do ww. wyjaśnień.

[Akta kontroli str.289-290]

Grupy robocze powoływane były indywidualnie dla każdej rodziny, z którą prowadzona była procedura, a ich skład był adekwatny do stwierdzonych w rodzinach problemów.

Po wpływie do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego formularza „Niebieska Karta-A”, powoływał on grupy robocze na druku „Powołanie grupy roboczej”, zgodnie z zapisem § 2 Regulaminu pracy grup roboczych powołanych przez Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

W 2014 roku w Mieście Gliwice powołano 370 grup roboczych, które odbyły 2.397 posiedzeń. Natomiast w badanym okresie liczba sporządzonych formularzy „Niebieska Karta-A” w Mieście Gliwice wynosiła 444.

[Akta kontroli str.108,269]

Stwierdzono, że w sytuacjach wymagających uzupełnienia składu grupy roboczej do grupy powoływano kolejnych jej członków.

[Akta kontroli str. 291-337,478-540]

Zgodnie pisemnymi wyjaśnieniami z 11 grudnia 2015 roku złożonymi przez Panią Jadwigę Konopkę-Chelmińską – Przewodniczącą Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie, z chwilą powołania imiennie do grupy roboczej, każdy jej członek zobowiązany był do uczestnictwa w wyznaczonych terminach spotkań grupy. O wyznaczonym posiedzeniu powiadamiano każdego członka grupy, który był jednocześnie zobowiązany do informowania o nieobecnościach i ich usprawiedliwiania, a informacja o tym obowiązku była mu przekazywana wraz z wiadomością o kolejnym wyznaczonym terminie posiedzenia. Nieobecności członków grupy roboczej odnotowywane były w dokumentach prowadzonych procedur „Niebieskie Karty”.

[Akta kontroli str.363,373,452,472,474]

Na podstawie analizy dokumentacji indywidualnej 20 rodzin, wobec których prowadzona była w okresie objętym kontrolą procedura „Niebieskie Karty”, stwierdzono, że dochowywany był 3-dniowy termin na przekazanie informacji o wpływie formularza „Niebieska Karta-A” do grup roboczych, zgodnie z zapisem § 8 ust. 1 rozporządzenia z 13 września 2011 roku w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”. Data powiadomienia członków grupy roboczej o wpływie formularza „Niebieska Karta-A” była dokumentowana w raportach „Karta Korespondencji”.

[Akta kontroli str.457,475-476]

W dokumencie powołującym grupę roboczą Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego wskazywał termin jej pierwszego posiedzenia. Na kolejne posiedzenia grup roboczych zapraszano osoby doznające przemocy i sporządzano formularze „Niebieska Karta-C” oraz wzywano osoby podejrzane o jej stosowanie, celem wypełnienia formularza „Niebieska Karta-D”. W razie niestawiennictwa na posiedzenia grupy roboczej zaproszenia i wezwania ponawiano.

[Akta kontroli str.388-389,439,447,456]

Stwierdzono przypadek wyznaczenia spotkania z osobą doznającą przemocy oraz osobą podejrzaną o jej stosowanie na ten sam dzień i w siedzibie tej samej instytucji w zbyt krótkim odstępie czasowym tj. 8.45 – spotkanie z osobą doznającą przemocy oraz 9.15 – spotkanie z osobą

podejrzaną o jej stosowanie, co niosło ryzyko spotkania się tych osób w miejscu posiedzenia grupy roboczej.

[Akta kontroli str.388-389]

Zgodnie z pisemnymi wyjaśnieniami z 10 grudnia 2015 roku złożonymi przez Panią Jadwigę Konopkę-Chelmińską – Przewodniczącą Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie, grupy robocze zobowiązane zostały do wyznaczania spotkań przy udziale zaproszonej osoby doznającej przemocy w terminach innych niż planowane spotkanie grupy roboczej z osobą podejrzaną o stosowanie przemocy, przy czym inny termin oznacza inną datę spotkania. Powyższe zobowiązanie wprowadzono w 2014 roku, aby uniknąć sytuacji wyznaczania przez grupy robocze spotkań w tym samym dniu.

[Akta kontroli str.477]

Stwierdzono jednostkowe przypadki niezłożenia przez Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego podpisu na wypełnionych formularzach „*Niebieska Karta-C*” oraz „*Niebieska Karta-D*”, w przeznaczonych do tego rubrykach.

[Akta kontroli str.311-319,582-590]

Zgodnie z pisemnymi wyjaśnieniami z 10 grudnia 2015 roku złożonymi przez Panią Jadwigę Konopkę-Chelmińską – Przewodniczącą Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie:

„(...) odstąpiono od składania podpisu przez Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego pod wypełnionymi formularzami Niebieskiej Karty C i Niebieskiej Karty D, z uwagi na brak udziału Przewodniczącego w spotkaniach grup roboczych, nieobecność przy wypełnianiu powyższych formularzy. Podpis na w/w formularzach składany jest przez członka grupy roboczej, który wypełnia formularz”.

[Akta kontroli str.581]

Stwierdzono, że wskazane powyżej rozwiązanie polegające na podpisywaniu formularzy „*Niebieska Karta-C i D*” przez członka grupy roboczej wypełniającego formularz jest niezgodne z obowiązującymi drukami powyższych formularzy, stanowiącymi załącznik nr 3 i 4 do rozporządzenia Rady Ministrów z 13 września 2011 roku w sprawie procedury „*Niebieskie Karty*” oraz wzorów formularzy „*Niebieska Karta*”. Oba druki zawierają miejsce na podpis oznaczone jako „*Podpis przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego*”, a więc jednoznacznie wskazują, na kim spoczywa obowiązek ich podpisywania. Nie ma zatem możliwości scedowania tego obowiązku na członków grup roboczych.

Na podstawie szczegółowej analizy dokumentacji indywidualnej 20 wybranych losowo rodzin dotkniętych zjawiskiem przemocy domowej w Mieście Gliwice za 2014 rok, stwierdzono, że grupy robocze realizowały wszystkie zadania określone w art. 9b ust. 3 ustawy z 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Prace grup roboczych dokumentowane były między innymi w „*Protokołach posiedzenia grupy roboczej*” wraz z listami obecności, wywiadach środowiskowych, notatkach służbowych sporządzanych przez przedstawicieli Policji i pracowników socjalnych, formularzach „*Niebieska*

47
902
H. KMI

Karta-C i D", drukach „Plan pomocy rodzinie”, raportach korespondencji oraz w „Informacjach grupy roboczej do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego o zakończeniu procedury”, a także w korespondencji prowadzonej z osobami, co do których istniało podejrzenie że są dotknięte przemocą w rodzinie oraz podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie, a także instytucjami i podmiotami biorącymi udział w procedurze.

[Akta kontroli str.388-473,478-580]

Zgodnie z pisemnymi wyjaśnieniami z 10 grudnia 2015 roku złożonymi przez Panią Jadwigę Konopkę-Chelmińską – Przewodniczącą Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie, z uwagi na trudności grup roboczych w opracowywaniu indywidualnych planów pomocy rodzinie, Zespół Interdyscyplinarny 18 czerwca 2015 roku zatwierdził druk „Planu Pomocy”, z wyszczególnionymi przykładowymi działaniami możliwymi do podjęcia w pracy z rodziną, który dopinany jest do każdejteczki indywidualnej prowadzonej przez grupę roboczą.

[Akta kontroli str.591-592]

Na podstawie szczegółowej analizy dokumentacji indywidualnej 20 wybranych losowo rodzin dotkniętych zjawiskiem przemocy domowej w Mieście Gliwice za 2014 rok stwierdzono, że w rodzinach przeprowadzano wywiady środowiskowe, o których mowa w art. 107 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (tekst jednolity: Dz. U z 2015 roku, poz. 163 z późn. zm.). W drukach wywiadów w pkt VI „Potrzeby i oczekiwania osoby/rodziny zgłoszone podczas przeprowadzania wywiadu” wskazywano, że wywiad sporządzony został w związku z działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty”.

Stwierdzono ponadto przypadek odebrania od strony „Oświadczenia o stanie majątkowym”, o którym mowa w art. 107 ust. 5 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej i którego wzór zamieszczono w załączniku nr 2 do rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 8 czerwca 2012 roku w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego (Dz.U. z 2012 r. poz. 712).

[Akta kontroli str. 407-422,504-518]

Zgodnie z pisemnymi wyjaśnieniami z 9 grudnia 2015 roku złożonymi przez Panią Jadwigę Konopkę-Chelmińską – Przewodniczącą Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w przypadku prowadzonych procedur „Niebieskie Karty” wywiad środowiskowy przeprowadzany był przez pracownika socjalnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gliwicach, powołanego do danej grupy roboczej. Pracownicy socjalni powołani do grupy roboczej zobowiązani byli do rozeznania sytuacji rodziny objętej procedurą, a celem udokumentowania w/w ustaleń przyjęto obowiązek wypełniania formularza rodzinnego wywiadu środowiskowego.

[Akta kontroli str.593]

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 roku w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” określając obowiązkowe dokumenty, które winny być sporządzone w toku realizacji procedury „Niebieskie Karty” nie wprowadza obowiązku sporządzania przez pracowników socjalnych wywiadów środowiskowych na potrzeby realizowanej procedury. Natomiast rodzinny wywiad środowiskowy może zostać przeprowadzony przez pracownika socjalnego np. w sytuacji, gdy podczas posiedzenia grupy roboczej zaistnieje konieczność przyznania

osobie doznającej przemocy pomocy w formie świadczeń z pomocy społecznej na podstawie przepisów ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej.

Zgodnie z pisemnymi wyjaśnieniami z 10 grudnia 2015 roku złożonymi przez Panią Jadwigę Konopkę-Chelmińską – Przewodniczącą Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w wyniku realizacji procedury „*Niebieskie Karty*” przez grupy robocze w okresie objętym kontrolą skierowano 12 wniosków do sądu rodzinnego o wgląd w sytuację dziecka lub zarządzenia opiekuńcze. Ponadto, w 2014 roku wystosowano łącznie 4 wnioski o wszczęcie postępowania karnego.

[Akta kontroli str.594-595]

Zgodnie z pisemnymi wyjaśnieniami z 10 grudnia 2015 roku złożonymi przez Panią Jadwigę Konopkę-Chelmińską - Przewodniczącą Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w ramach pracy grup roboczych stosowano dwa rodzaje działań związanych ze skierowaniem wniosku do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:

- poinformowanie i motywowanie członków rodziny do złożenia wniosku,
- wystosowanie wniosku przez przedstawiciela grupy roboczej i z ramienia jednostki, którą reprezentuje.

Jednocześnie Zespół Interdyscyplinarny nie posiadał informacji dotyczącej liczby takich wniosków w kontrolowanym okresie.

Analogicznie Zespół Interdyscyplinarny nie prowadził statystyk osób kierowanych przez grupy robocze do udziału oddziaływania korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

[Akta kontroli str.596-597]

W 2014 roku w Mieście Gliwice zakończono 373 procedury „*Niebieskie Karty*”.

[Akta kontroli str.29-44]

Grupy robocze wnioskowały o zakończenie procedury „*Niebieskie Karty*” do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego na druku „*Informacja grupy roboczej do Przewodniczącego zespołu o zakończeniu działań*”. Informacje zawarte w druku wyczerpywały przesłanki § 18 ust. 2 rozporządzenia z 13 września 2011 roku w sprawie procedury „*Niebieskie Karty*” oraz wzorów formularzy „*Niebieska Karta*” dla protokołu zakończenia procedury.

Zgodnie z pisemnymi wyjaśnieniami z 9 grudnia 2015 roku złożonymi przez Panią Jadwigę Konopkę-Chelmińską – Przewodniczącą Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie, dokumentacja grupy roboczej wraz z wypełnianym wskazanym powyżej drukiem przedkładana była na najbliższym posiedzeniu Zespołowi Interdyscyplinarnemu, celem analizy i zatwierdzenia. Decyzję o kolegiальnym zatwierdzeniu zakończenia procedury podjęto podczas posiedzenia Zespołu i zaczęto stosować od 13 listopada 2014 roku. Wdrożenie powyższego działania umożliwi wgląd i pełniejszy nadzór nad realizacją procedury.

W sytuacji zastrzeżeń Zespołu Interdyscyplinarnego do wniosku o zakończenie procedury, dokumentacja zwracana była grupie roboczej wraz z zaleceniami do dalszej pracy.

W przypadku akceptacji wniosku o zakończenie procedury, Przewodnicząca Zespołu przekazywała informację o zatwierdzeniu decyzji grupy roboczej do powołanych podmiotów realizujących procedurę oraz składała podpis na druku „*Informacja grupy roboczej do Przewodniczącego Zespołu o zakończeniu działań*”.

[Akta kontroli str.541-580,598]

Stwierdzono przypadki podjęcia decyzji o zakończeniu procedury „*Niebieskie Karty*” przez niepełny skład grupy roboczej tj. bez obecności przedstawicieli wszystkich instytucji powołanych do grupy.

[Akta kontroli str.466-473,478-540,541-580,599-603]

Stwierdzono przypadek zakończenia przez grupę roboczą procedury „*Niebieskie Karty*” ze względu na brak zasadności podejmowania dalszych działań. Z akt sprawy wynika, że osoba wobec której stosowano przemoc posiadała nowy adres zameldowania na terenie Miasta Zabrze. Pomimo posiadania przez grupę roboczą wiedzy o zmianie adresu jej zameldowania, zawartą w notatce przedstawiciela Policji z 27 marca 2014 roku, grupa robocza 5 maja 2014 roku zawnioskowała do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego o zamknięcie procedury, argumentując wniosek brakiem możliwości nawiązania kontaktu ze stroną. Nie podjęto natomiast stosownych czynności mających na celu ustalenie, czy strona faktycznie zamieszkała na terenie Miasta Zabrze.

[Akta kontroli str.604-631]

Stwierdzono, że o zakończeniu procedury powiadamiano podmioty w niej uczestniczące, a fakt powiadomienia dokumentowano w raportach „*Karta korespondencji*”.

[Akta kontroli str.351,402,478]

7. Opracowanie i realizacja programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

7.1. Realizacja programu korekcyjno-edukacyjnego przez Miasto Gliwice, z uwzględnieniem podmiotu bezpośrednio realizującego kontrolowane zadanie oraz czynności podejmowane w ramach nadzoru nad jego realizacją. Założenia programowe, w oparciu o które realizowane były oddziaływania korekcyjno-edukacyjne.

Realizacja programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie została ujęta w przyjętym Uchwałą Nr XII/241/2011 z dnia 13 października 2011 roku Rady Miejskiej w Gliwicach *Miejskim Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Miasta Gliwice na lata 2011-2014*, w pkt VII, w Zadaniu 1 „*Zwiększanie skuteczności działań interwencyjnych i korekcyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie*”.

[Akta kontroli str.96-104]

W okresie objętym kontrolą, tj. w 2014 roku w Mieście Gliwice program korekcyjno-edukacyjny realizowany był w dwóch edycjach przeprowadzonych na terenie Aresztu Śledczego w Gliwicach.

[Akta kontroli str.632-634]

dr *A. Kmi*

Zgodnie z oświadczeniem z 11 grudnia 2015 roku Pani Elżbiety Jakucewicz-Kowaluk – Kierownika Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Gliwicach, w 2015 roku oddziaływania prowadzone były w dwóch trybach: w warunkach Aresztu Śledczego oraz w warunkach wolnościowych.

[Akta kontroli str.635]

„Program korekcyjno-edukacyjny dla osób stosujących przemoc w rodzinie” zawierał określenie celów, sposobu naboru uczestników, reguł uczestnictwa i sposobu realizacji oraz jego ogólnej zawartości merytorycznej, miejsca realizacji, kwalifikacji realizatorów, monitoringu i ewaluacji, a także partnerów programu i źródeł finansowania.

Program, na podstawie którego bezpośredni realizatorzy zarówno w pierwszej, jak i w drugiej edycji prowadzili oddziaływania korekcyjno-edukacyjne, pochodzi z 2010 roku i uwzględnia stan prawny z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie z tamtego okresu.

[Akta kontroli str.667-672]

Do programu załączono „Konspekt do prowadzenia grupy korekcyjno-edukacyjnej dla osób stosujących przemoc domową”, który zawierał treści zgodne z § 4 wskazanego powyżej rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej oraz podstawowymi treściami edukacyjnymi wymienionymi w pkt IV, ppkt 5 obowiązujących do 9 czerwca 2014 roku wytycznych do tworzenia modelowych programów korekcyjno-edukacyjnych stanowiących załącznik nr 2 do Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Treści programowe autorskiego programu zgodne były również z obowiązującymi od 1 września 2014 roku „Zaleceniami dotyczącymi realizacji programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie na terenie województwa śląskiego”, wydanymi przez Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach.

[Akta kontroli str.673-678]

Zgodnie z wyjaśnieniami z 11 grudnia 2015 roku Pani Elżbiety Jakucewicz-Kowaluk – Kierownika Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Gliwicach, nadzór nad realizacją programu korekcyjno-edukacyjnego prowadził Dyrektor Ośrodka Pomocy Społecznej w Gliwicach lub osoba przez niego upoważniona. Nadzór odbywał się poprzez kontrolowanie kart pracy realizatorów, wgląd do dokumentacji programowej oraz analizę sprawozdań.

[Akta kontroli str.679]

7.2. Ustalenie miejsca, w którym realizowany był program.

Zgodnie z wyjaśnieniami z 11 grudnia 2015 roku Pani Elżbiety Jakucewicz-Kowaluk – Kierownika Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Gliwicach, program korekcyjno-edukacyjny w obu edycjach odbywał się na terenie Aresztu Śledczego w Gliwicach, w którym osadzeni byli tylko mężczyźni.

[Akta kontroli str.680]

Stwierdzono, że zajęcia korekcyjno-edukacyjne realizowane były z zachowaniem zapisu zawartego w § 7 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 22 lutego 2011 roku w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar

przemocy w rodzinie, a także szczegółowych kierunków prowadzenia oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych.

7.3. Ustalenie kwalifikacji osób realizujących program korekcyjno-edukacyjny w aspekcie wykonywanych przez nie zadań.

Ustalono, że w obu edycjach programu dwie osoby prowadziły oddziaływania korekcyjno-edukacyjne w ramach czterech umów zlecenia zawartych z Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Gliwicach.

[Akta kontroli str.636,659-666]

Zespół kontrolny stwierdził, że osoby prowadzące oddziaływania spełniały wymogi kwalifikacyjne wskazane w § 9 lub § 10 rozporządzenia z 22 lutego 2011 roku w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, a także szczegółowych kierunków prowadzenia oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych.

[Akta kontroli str.636-658]

7.4. Sposób pozyskiwania uczestników do udziału w programie.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Gliwicach 27 października 2008 roku zawarł z Aresztem Śledczym w Gliwicach, mieszczącym się przy ul. Wieczorka 10, porozumienie o współpracy, w tym prowadzenie oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych. Porozumienie zostało aneksowane 1 września 2010 roku, w związku ze zmianą osoby realizującej oddziaływanie.

[Akta kontroli str.681-683]

Zgodnie z „Ofertą prowadzenia zajęć edukacyjno-korekcyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie na terenie Aresztu Śledczego w Gliwicach”, rekrutacji uczestników dokonywali pracownicy Aresztu wśród osób skazanych prawomocnymi wyrokami za przestępstwo z art. 207 §1 Kodeksu karnego.

W ofercie określono okoliczności, które wykluczały możliwość przystąpienia do uczestnictwa w oddziaływaniach.

[Akta kontroli str.632-634,721-722]

Do I i II edycji programu przystąpiło po 11 osób, przy czym dwie osoby uczestniczyły w obu edycjach oddziaływań.

[Akta kontroli str.684]

Realizator dokonywał rozpoznania diagnostycznego odnoszącego się do sytuacji rodzinnej osób skierowanych do programu oraz stosowanej przez nie przemocy, które dokumentował w „Indywidualnych Kartach Klienta” oraz „Kartach spotkań indywidualnych”.

[Akta kontroli str.685,687-689,694,697-699]

7.5. Ustalenie oraz analiza sposobu realizacji programu, a także form dokumentowania prowadzonych w jego ramach działań.

Program korekcyjno-edukacyjny dla osób stosujących przemoc w rodzinie w 2014 roku realizowany był w dwóch edycjach:

- edycji I odbywającej się od 20 stycznia do 7 kwietnia 2014 roku, w której wzięło udział 11 uczestników,
- edycji II odbywającej się od 11 października do 20 grudnia 2014 roku, w której wzięło udział również 11 uczestników.

[Akta kontroli str.703-704]

Do oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych w 2014 roku łącznie przystąpiło 20 osób, przy czym dwie osoby wzięły udział w obu edycjach programu.

Wszystkie osoby uczestniczące w programie podpisały kontrakt zawierający zasady uczestnictwa w oddziaływaniach.

W kontraktach obowiązujących w II edycji realizatorzy nie uwzględnili zapisów dotyczących warunków jakie należy spełnić, aby program ukończyć, o których mowa w pkt 5 obowiązujących od 1 września 2014 roku „Zaleceń dotyczących realizacji programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie na terenie województwa śląskiego”, wydanych przez Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach.

[Akta kontroli str. 684,686,695,703-704]

W obu edycjach programu realizowano zajęcia grupowe oraz indywidualne.

Przeprowadzanie zajęć grupowych dokumentowane było przez prowadzących na listach obecności, w których wskazywano datę spotkania, a uczestnicy potwierdzali swoją obecność podpisem. Przebieg zajęć dokumentowano w formie „Kart spotkań grupowych”, w których uwzględniono tematykę zajęć oraz uwagi dotyczące przebiegu spotkania.

Spotkania indywidualne dokumentowano na listach obecności, które zawierały datę spotkania wymiar godziny, dane personalne uczestnika, który potwierdzał obecność na spotkaniu podpisem oraz „Kartach spotkań indywidualnych”, w których opisywano przebieg spotkania.

[Akta kontroli str.687,697,707-720]

W I edycji programu, trwającej od 20 stycznia do 7 kwietnia 2014 roku, realizatorzy przeprowadzili łącznie 19 spotkań grupowych, w wymiarze 64 godzin. Ustalono, że spotkania trwały po 2 lub po 5 godzin, a jedno spotkanie 4 godziny.

W II edycji programu, odbywającej się od 11 października do 20 grudnia 2014 roku, przeprowadzono 15 spotkań grupowych, a ich łączny wymiar wyniósł 60 godzin. Ustalono, że spotkania trwały po 2 i 5 godzin.

Ponadto w obu edycjach odbywały się spotkania indywidualne, w wymiarze 1 godziny dla uczestnika.

[Akta kontroli str.703-706]

W obu edycjach programu przerwy pomiędzy kolejnymi zajęciami grupowymi nie były dłuższe niż tydzień.

[Akta kontroli str.703-704]

Średnia frekwencja na spotkaniach grupowych wynosiła:

- w I edycji – 87,1%,
- w II edycji – 86,1%.

[Akta kontroli str.703-704]

Po zakończeniu programu, bezpośredni realizatorzy przedstawili „Wnioski z realizacji programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc w rodzinie za 2014 rok”.

[Akta kontroli str.723-725]

Na podstawie zbadanej dokumentacji stwierdzono, że w 2014 roku, 20 osób ukończyło program, w tym:

- w I edycji na 11 uczestników program ukończyło 10 osób,
- w II edycji na 11 uczestników program ukończyło 10 osób.

W „Programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc w rodzinie” przyjętym do realizacji przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Gliwicach przyjęto zasadę, że aby go ukończyć i uzyskać zaświadczenie należy uczestniczyć w 80% zajęć, przy czym nie określono, czy warunek ten odnosi się do ich wymiaru godzinowego, czy też do liczby odbytych przez uczestnika spotkań. Ustalono, że wymiar godzinowy poszczególnych zajęć grupowych był różny, tj. 2, 5 oraz 4 - godzinny, tak więc uczestnicy przy takiej samej ilości zrealizowanych spotkań uzyskiwali różny wymiar godzinowy odbytych zajęć.

Stwierdzono, że wszystkie osoby, kończące program w obu edycjach uczestniczyły w minimum 80% wymiaru godzinowego zajęć grupowych.

[Akta kontroli str.703-704,723]

Realizator oddziaływań wydawał ich uczestnikom zaświadczenia.

[Akta kontroli str.691-692,700-701]

7.6. Prowadzone w ramach programu korekcyjno-edukacyjnego działania ewaluacyjne oraz sposób i czas monitorowania jego efektów.

a) Działania ewaluacyjne.

Jak wynika z § 8 rozporządzenia z 22 lutego 2011 roku w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, a także szczegółowych kierunków prowadzenia oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych, przebieg i efekty oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie winny być objęte działaniami ewaluacyjnymi prowadzonymi przez powiat lub podmioty, którym powiat zlecił realizację prowadzenia tych oddziaływań, a wyniki tych działań mają być wykorzystywane w pracach nad doskonaleniem i upowszechnianiem dalszych metod oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych.

Program korekcyjno-edukacyjny dla osób stosujących przemoc w rodzinie, w oparciu o który realizatorzy prowadzili oddziaływania korekcyjno-edukacyjne, zakładał przeprowadzenie ewaluacji.

[Akta kontroli str.667-672]

Realizatorzy przeprowadzili działania ewaluacyjne w obu edycjach programu. Uczestnicy otrzymali do wypełnienia ankiety, w których oceniali między innymi przydatność treści zawartych w programie i korzyści wyniesione z udziału w nim, a ponadto realizatorzy sporządzali „Karty ewaluacyjne klienta”, w których zawierano informacje o funkcjonowaniu uczestników w trakcie realizacji programu i po jego zakończeniu.

Zbiorne wyniki działań ewaluacyjnych zostały ujęte w podsumowaniu realizacji programu „Wnioski z realizacji programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc w rodzinie za 2014 rok”.

[Akta kontroli str.690,702,723-725,726-736]

b) Monitorowanie efektów programów korekcyjno-edukacyjnych.

Zgodnie z zapisami § 8 rozporządzenia z 22 lutego 2011 roku w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, a także szczegółowych kierunków prowadzenia oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych oraz z założeniami programowymi przyjętymi przez prowadzących oddziaływania, miały być one objęte działaniami monitorującymi w trakcie realizacji zajęć oraz zakończeniu programu tj. po roku oraz dwóch latach od ukończenia przez uczestnika programu.

[Akta kontroli str.667-672]

Wyniki prowadzonego monitoringu zostały ujęte w dokumencie „Wnioski z realizacji programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc w rodzinie za 2014 rok”.

[Akta kontroli str.723-725,737]

7.7.Ustalenie celów wydatkowania środków finansowych przeznaczonych na realizację zadania.

Pani Elżbieta Jakucewicz-Kowaluk – Kierownik Interwencji Kryzysowej w Gliwicach przedstawiła „Rozliczenie środków za I i II grupę w ramach realizacji programu korekcyjno-edukacyjnego dla sprawców przemocy”. Ustalono, że ogólna kwota wykorzystanej przez Miasto Gliwice w 2014 roku dotacji z budżetu państwa na realizację programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc w rodzinie wyniosła 28.497,78 zł i została wydatkowana na następujące cele:

- wynagrodzenie (dodatek specjalny) dla pracownika rozliczającego umowy zlecenie – 846,00 zł brutto;
- wynagrodzenie dla osób prowadzących grupy (umowy zlecenie) – 22.456,00 zł brutto;
- składki na ubezpieczenie społeczne ZUS płatne przez pracodawcę – 4.068,51 zł,
- składki na Fundusz Pracy – 570,91 zł;
- materiały biurowe i książki - 556,36 zł.

[Akta kontroli str.49-50,738-816]

Wyjaśnienia oraz przedstawione dowody były przez kontrolujących analizowane jedynie pod kątem merytorycznym, odnośnie dopuszczalności realizacji poszczególnych zadań w ramach prowadzonego programu, nie podlegały natomiast analizie pod kątem poprawności rozliczeń finansowych.

Osobami odpowiedzialnymi za powstanie stwierdzonych powyżej nieprawidłowości w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2014 roku, są:

- w odniesieniu do kwestii związanych z realizacją działań mających na celu uregulowanie pracy Zespołu Interdyscyplinarnego - Pan Zygmunt Frankiewicz – Prezydent Miasta Gliwice,

Handwritten signature and initials: "Zygmunt Frankiewicz" and "A. KM"

- w odniesieniu do kwestii związanych z realizacją procedury „Niebieskie Karty” przez Zespół Interdyscyplinarny i grupy robocze – Pani Jadwiga Konopka-Chelmińska – Przewodnicząca Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- w odniesieniu do kwestii związanych z realizacją oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie – Pani Brygida Jankowska – Dyrektor Ośrodka Pomocy Społecznej w Gliwicach.

Poprzez zamieszczenie w protokole kontroli niżej wymienionych pouczeń kontrolujący informują Pana Zygmunta Frankiewicza – Prezydenta Miasta Gliwice o przysługującym prawie:

1. zgłoszenia przez Pana Prezydenta przed podpisaniem protokołu, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego protokołu kontroli do Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach, pisemnych, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole kontroli;
2. odmowy podpisania protokołu, z jednoczesnym obowiązkiem złożenia, w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania, pisemnych wyjaśnień dotyczących przyczyn odmowy podpisania protokołu kontroli.

Ponadto w przypadku zgłoszenia przez Pana Prezydenta umotywowanych zastrzeżeń do ustaleń zawartych w protokole kontroli, termin odmowy podpisania protokołu wraz z podaniem jej przyczyn biegnie:

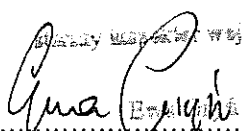
- od dnia doręczenia Panu Prezydentowi stanowiska Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach wobec wniesionych zastrzeżeń,
- lub od dnia doręczenia ciągu dalszego protokołu uwzględniającego w całości wniesione zastrzeżenia.

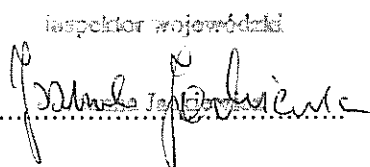
Informację o przeprowadzeniu kontroli wpisano do książki kontroli prowadzonej przez Urząd Miasta Gliwice pod pozycją nr 12 w 2015 roku.

Protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, które przesłano za zwrotnym potwierdzeniem odbioru Panu Prezydentowi Miasta Gliwice w dniu 2 lutego 2016 roku, pismem nr PS1a.431.1.10.2015.

[Akta kontroli str.]

Katowice, 1 lutego 2016 roku

1. .....
Inspektor wojewódzki

2. .....
inspektor wojewódzki

Po podpisaniu dwóch egzemplarzy protokołu kontroli, egzemplarz nr 2 należy odesłać do kontrolującego.

W przypadku złożenia przez Pana Prezydenta zastrzeżeń, proszę o przekazanie ich wraz z niepodpisany egzemplarzem nr 2 do Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach.

11. 02. 2016

Gliwice .....

(data podpisania protokołu)

Z up. Prezydenta Miasta
Sekretarz Miasta

.....
Andrzej Karasiński
Prezydent Miasta Gliwice

[Handwritten initials] *A. Km*